

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Luomuvalvontajärjestelmä 2020

Varsinais-Suomen
ELY-keskus

Luomutiimi/ Strang Eila

2020

Vuosi 2020 ajankohtaista

- Luomuvalvontajärjestelmä
- Tarkastukset
- Poikkeamat
- Näytteenotto
- Luvat

UUTTA:

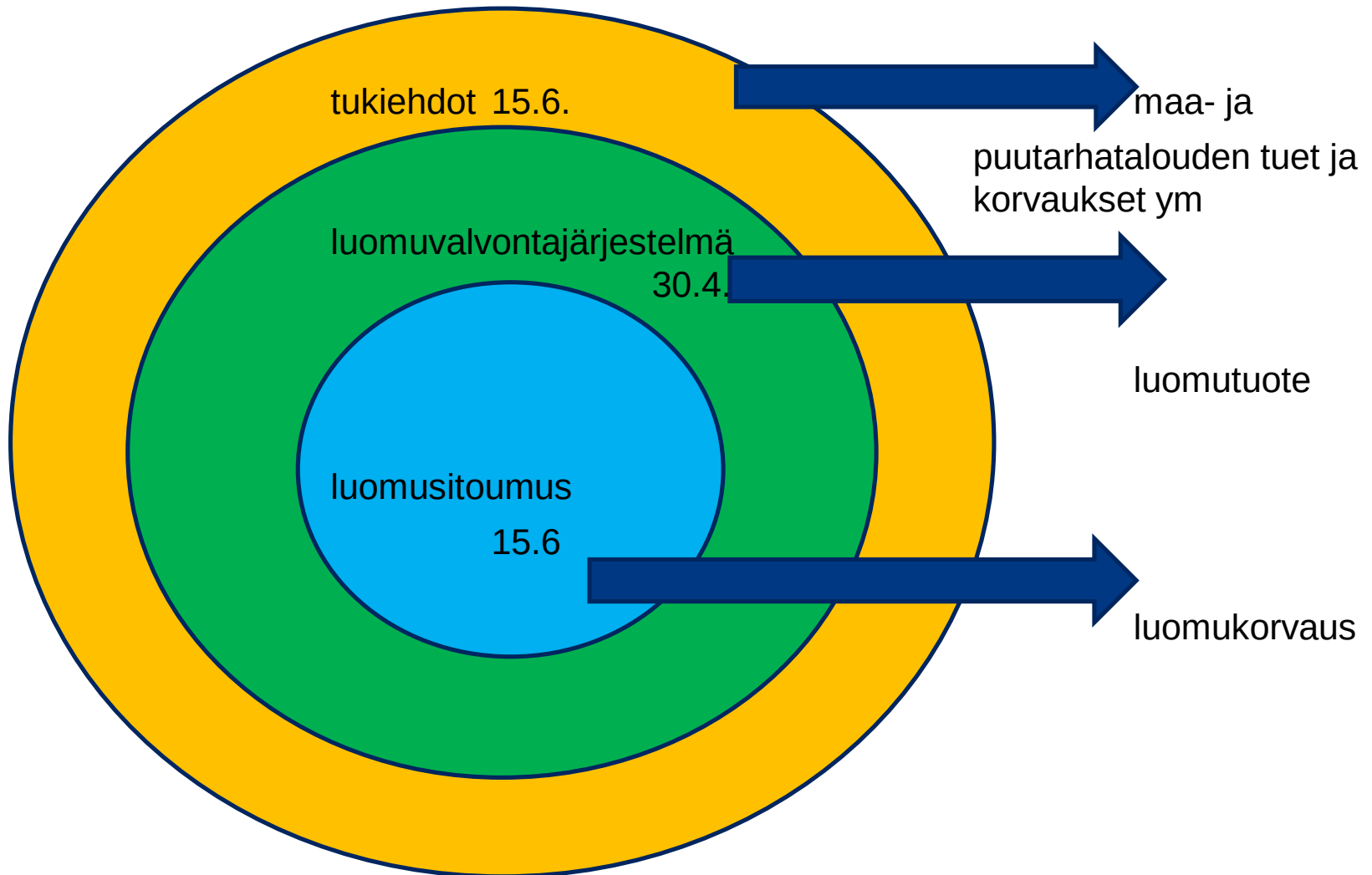
- Riskien arviointi
- Uusi luomuasetus

Miksi luomuvälvontajärjestelmä

- Luonnonmukaiseen tuotantotapaan liittyvät merkinnät edellyttävät liittymistä välvontajärjestelmään
- Merkintöjä voidaan käyttää maataloustuotteissa, elintarvikkeissa, rehuissa, siemenissä ja lisäysaineistossa
- Merkinnät antavat ostajalle käsityksen ja luottamuksen siitä, että tuote on tuotettu luonnonmukaista tuotantoa koskevien vaatimusten mukaisesti.

Liittyminen luomuvälvontaan

- Valvontajärjestelmässä on eri tuotantosuunnat, joihin jokaiseen tulee tarvittaessa erikseen liittyä
 - Peltokasvien viljely, sis. avomaanviljelyn, puutarhatuotannon ja hedelmäviljelyn
 - Kasvihuonetuotanto
 - Sienten kasvatus
 - Keruutuotanto
 - Eläintuotanto
 - Alhainen jalostus

Liittyminen luomuvalvontaan 2020

- **Vuonna 2020** voi hakea luomusitoumusta 15.6. mennessä jolloin tulee liittyä **valvontajärjestelmään tulee liittyä viimeistään 30.4.**
- **Siirtymävaihe voi alkaa aikaisintaan siitä päivästä kun ilmoitus valvontajärjestelmään liittymiseksi on saapunut ELY-keskukseen.**

Ensimmäinen tuotantotarkastus

- Ensimmäiseen tarkastukseen yhteydessä tehdään yleensä kuluvaan vuoden tuotantotarkastus
 - Tuotantotarkastus tehdään jatkossa kerran vuodessa
- ELY-keskus tekee päätöksen toimijan liittämistä valvontajärjestelmään hyväksytyn ensimmäisen tarkastuksen perusteella
- Siirtymävaiheen jälkeen tilan tuotteita voi myydä luonnonmukaiseen tuotantoon viittaavin merkinnöin

Tuotantotarkastus 1/2

- Tuotantotarkastuksessa tarkastetaan luomutuotantoehtojen noudattaminen
 - Tehdään ympäri vuoden
 - Tarkastuksesta ei tehdä päätöstä jos kaikki on kunnossa
- Tuotantotarkastuksen perusteella toimijalle annetaan asiakirjaselvitys eli luomutodistus
- 2020 painopiste: riskin arviointi

Tuotantotarkastus 2/2

- Luomutodistus on todistus luomuvalvontaan kuulumisesta ja tuotantoehtojen noudattamisesta
 - Luomutodistus on saatavana myös Ruokaviraston sivuilla hakupalvelussa
 - Lähetetään viljelijälle ja liitteenä tarkastajan tekemä tuotantotarkastuskertomus, myös ensimmäisestä tarkastuksesta
- Lisäksi tehdään tarvittaessa uusintatarkastuksia ja ylimääräisiä ennalta ilmoittamattomia tarkastuksia

Luova- luonnonmukaisen valvonnan tarkastus

- Tuotantotarkastuksessa täytettävä sähköinen havaintopöytäkirja
- Havainnot täytetään tilalla
- Viljelijän sähköpostiin kopio
 - **Viljelijä kuittaa tarkastuksen**
- Luomutodistus lähetetään postissa

Näytteenotto

- Vuosittain vähintään 5 % luomutoimijoista
- Riskiperusteinen
- Varmistetaan
 - ettei ole käytetty luomutuotannossa kiellettyjä tuotantopanoksia
 - tavanomaisia tuotteita ei markkinoida luomuna
 - erilläänpidosta on huolehdittu

Tänä keväänä

- Tarkastuksia ei saa tehdä tilalla
- ELY-keskus tulee tekemään osan tarkastuksista kirjallisesti

Poikkeamat

- Mikäli kaikki on kunnossa, viljelijälle lähetetään ainoastaan luomutodistus liitteineen
 - OK-ilmoitus muistuttaa / ohjeistaa korjaavista toimenpiteistä
- Tarkastuksen perusteella tuotantoehtojen poikkeamista voidaan antaa
 - Huomautus
 - Kehotus
 - Markkinointikieltopäätös

Markkinointikielto

- Voi koskea yhtä erää tai tuotetta tai tuotantosuuntaa
 - Esim. tietty eläin, tarkastetun vuoden esim.kaurasato, kasvihuonetuotanto
 - Luonnonmukaiseen tuotantoon viittaavat merkinnät tulee poistaa tuotteista ja niitä ei voi markkinoida luonnonmukaisesti , tuotettuna
- Toimijan on ilmoitettava markkinointikiellosta tuotteen ostajalle
 - Ei estä tuotteen markkinointia tavanomaisena

Muutoksen tilan toiminnassa ja olosuhteissa 1/2

- Tilan olosuhteissa tai toiminnassa tapahtuvat muutokset luomusuunnitelmaan
 - Ei tarvitse lähettää ELY-keskukseen
- Uusi tuotantosuunta
- ELY-keskukseen ilmoitettavat muut muutokset
 - Toimijan vaihtuminen
 - Toimijan eroaminen valvontajärjestelmästä
 - Alihankintasopimukset

Muutoksen tilan toiminnassa ja olosuhteissa 2/2

- Toimijan eroaminen valvontajärjestelmästä
 - **Kirjallisesti**
 - Viljelijän oikeus myydä tuottamiaan luomutuotteita päättyy ELY-keskuksen tekemään päätökseen toimijan poistamisesta luomuvalvontajärjestelmästä
 - Varastojen osalta voi jäädä luomuvalvontaan. Vuosittainen tuotantotarkastus kohdentuu tällöin varaston ja erilläpidon valvontaan.

Luvat

- Rinnakkaisviljely
- Lisäysaineisto
- Siirtymävaiheenlyhennys

Toimijakohtaiset luvat 1/3

- Rinnakkaisviljely
 - Kuvattava **aina** luomusuunnitelmassa jos tilalla tuotetaan samaa kasvilajia
 - Luomu ja siirtymävaiheessa
 - Siirtymävaiheessa 1, 2 ja 3
 - Luomu ja tavanomainen
 - Myös kasvin syys- ja kevätmuodon viljely eri siirtymävaiheessa olevilla lohkoilla aiheuttaa rinnakkaisviljelytilanteen

Toimijakohtaiset luvat 2/3

- Luomuyksikön **sisäinen rinnakkaisviljely**
 - Ei vaadi ELY-keskuksen lupaa
- Poikkeuksena jolloin lupa tarvitaan
 - Monivuotisista kasvilajeista sekä samaa lajiketta tai huonosti toisistaan erottuvista lajikkeista esim. sipuli
- Erillään pidosta huolehdittava
- Eri vaiheen tuotteet tunnistettava koko ajan

Toimijakohtaiset luvat 3/3

- Tilalla sekä **tavanomainen että luomuyksikkö**
 - **Aina** tarvitsee ELY-keskuksen luvan nro 9
 - Lupa haettava ennen sadonkorjuuta
 - Myönnettynä ennen sadonkorjuuta
 - Voidaan myöntää useammalle vuodelle
- Lupa mahdollistaa luomutuotteen myymisen ja käyttämisen luomuna
- Kirjanpito kunnossa ja varastointi erillään

Toimijakohtaiset luvat 1/3

- **Lisäysaineisto**
 - Pääsääntö: Käytettävä luonnonmukaisesti tuotettua lisäysaineistoa sekä luomu että siirtymävaihelohkoilla
 - Siemenseoksen kaikkien lajien on oltava luomusiementä
- **Poikkeuslupa**
 - Tavanomaisen lisäysaineiston käyttö-lupahakemus 9c

Toimijakohtaiset luvat 2/3

- Yksittäiselle viljelijälle
 - eräkohtainen
 - yhdelle kasvukaudelle
- Haettava viimeistään 1.5
 - Hakemuksessa perustelut halutun lajikkeen käyttöön
- Lisäysaineiston käyttöön oltava lupa ennen kylvöä
- **Jos siementä jää ylivuotiseksi, on haettava uusi lupa**

Toimijakohtaiset luvat 3/3

- Oman lisäysaineiston tuottamiseksi haettuun poikkeuslupa-alueeseen näkyviin hehtaarit mille alalle kylvää
- Myönnetty lupa voimassa hakemuksen saapumispäivästä ELY-keskukseen

Painopisteenä 2020: Luomusuunnitelman arviointi

- Löytyykö luomusuunnitelmasta kirjanpidon kuvaus?
 - 1 Onko luomusuunnitelmassa kuvattu tuotevirtakirjanpito, taseen täsmäytys, vastaanottotarkastukset, sekä hävikki?
 - 2. Onko luomusuunnitelmassa ohjeistus miten toimitaan jos toimija havaitsee, että saapunut erä ei vastaa saateasiakirjan tietoja?
 - 3. Löytyvätkö kaikki kirjanpidon tositteet?

Painopiste tarkastuksissa 2020 -2022

Vuonna 2020

- Tarkastaja **täyttää lomakkeen**, jonka avulla kartoitetaan:
- **Nykytilannetta** (poikkeama vain jos nykyisetkään vaatimukset eivät täyty)
- **Riskejä** (joihin pitäisi varautua)
- **Lomake** jää tilalle ja toimii ohjeena tulevaa suunnitelmaa varten.

Ajatus: Vuonna 2021

- Luomusuunnitelman on pitänyt päivittää uuden EU-asetuksen vaatimukset täyttäväksi.
- Tarkastetaan miten riskit dokumentoinnissa on huomioitu.
- Annetaan korjaavaa palautetta (poikkeamat ja parannukset, jos tarpeen.)

Idea: Vuonna 2022

- Varmistetaan, että korjaavat toimenpiteet on toteutettu.
- Uudelleenarvioidaan suunnitelmien tasoa riskinäkökuulmasta.

Riskin arviointi

- Toimijan tulisi arvioida oman tilansa riskejä luomusuunnitelman kautta
 - Riskien arviointia: mikä voi mennä pieleen esim.
 - Siementen vastaanotto
 - Viljan kuivaus, lajittelu ja varastointi tavanomaisella tilalla
 - Torjunta-ainetta kulkeutuu luomutuotannossa olevalle pellolle
 - Viljelijäkirjeen mukana enemmän tietoa

Uusi luomuasetus (EU) 2018/848 voimaan 1.1.2021

- Muutoksista tullaan pitämään koulutus syksyllä 2021
- Käydään läpi keskeisimmät muutokset

Varsinais-Suomen ELY

Luomutiimi

Erkki Aro, erkki.aro@ely-keskus.fi

0295 022 547

Kitty Enberg kitty.enberg@ely-keskus.fi

0295 022 555

Eila Strang eila.strang@ely-keskus.fi

0295 022 667

luomu.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Eläintuotanto 2020

Varsinais-Suomen
ELY-keskus

Luomutiimi/Strang Eila

23.3.2020

Ajankohtaista

- Eläinten hankinta
 - Luvat 2020
- Luomurehut
- Painopiste
 - riskinhallinta

Eläinten hankinta

- Luomueläimiä myytäessä tai ostettaessa eläintä tulee seurata aina voimassa oleva luomutodistus ja vaatimuksenmukaisuusvakuutus
- Eläin ei voi olla siirtymävaiheessa vaan se on joko luomu tai tavanomainen
- Poikineita naaraspuolisia eläimiä voi hankkia ainoastaan ELY-keskuksen luvalla ja vain alkuperäisrotuihin kuuluvia eläimiä

1.1.2021 lähtien 1/3

- Kaikkien tavanomaisten jalostuseläinten hankinta tulee luvanvaraiseksi, mukaan lukien siitossonnit, pois lukien alkuperäisrotujen eläimet
- Rehuannos voi sisältää keskimäärin enintään 25 % SV2 -rehua (31.12.2020 asti 30 %)

1.1.2021 lähtien 2/3

- Tavanomaista **valkuaisrehua** on mahdollista käyttää 31.12.2025 asti, kun toimivaltainen viranomaisen vahvistaa, että luonnonmukaisesti tuotetta valkuaisrehua ei ole saatavilla. Käyttö **rajoittuu alle 35 kiloisten porsaiden ja nuoren siipikarjan ruokintaan.**
- Lupa hankkia tavanomaisia kananuorikoita luomutuotantoon päättyy 31.12.2020. Poikkeuslupa hankkia alle kolmen päivän ikäisiä tavanomaisia untuvikkoja jatkuu.

1.1.2021 lähtien 3/3

- Siipikarja, tulossa paljon muutoksia. Uusia eläinlajeja ja ikäryhmiä, tuotantoehdot mm. Gallus gallus emolinnuille ja nuorikoille. Tarkennuksia tuotantoehtoihin koskien mm. rakennusten väliseiniä, terasseja, kulkuluukkuja, ulkoalueita ja kerroskanaloita. Tulossa siirtymäaikoja.

Luomurehut

- Luomumärehtijöiden ruokinnan tulee perustua 100% luomurehuihin
 - Pellavansiemen ja hiiva on oltava luonnonmukaisesti tuotettu
- Täydennysrehut
 - Etiketit ja nettitiedot eivät ole aina yhteneväiset
 - Etiketti on määräävä
 - Ei riitä pelkät asetusten numerot

Luomurehut

- Rehulainsäädännön mukaan pakkausmerkinnät tulee olla Suomessa suomen – ja ruotsinkielellä
- Jos olet epävarma täydennysrehun soveltuvuudesta; varmista se ensin, osta vasta sitten
- **Vastuu luomueläinten tuotantoehtojen mukaisesta ruokinnasta on aina toimijalla**

Riskinarviointi 1/2

- Painopiste 2020 – 2022 kirjanpidossa ja petosten ehkäisyssä, jotta toimija ei tulisi huijatuksi
 - 1.vuosi 2020: Löytyykö eläintenhoitosuunnitelmasta kirjanpidon kuvaus? Onko eläintenhoitosuunnitelmassa kuvattu tuotevirtakirjanpito (eläintuotannon osalta) ja vastaanottotarkastukset?

Riskinarviointi 2/2

- 2.vuosi 2021: Toimiiko toimija oman eläintenhoitosuunnitelmansa mukaisesti? Vastaako eläintenhoitosuunnitelma todellisuutta kirjanpidon osalta?
- 3.vuosi 2022: Tarkastajan kokonaisarvio toimijan kirjanpidosta perustuen tarkastuksen havaintoihin

Uusi luomuasetus (EU) 2018/848 voimaan 1.1.2021

- Muutoksista tullaan pitämään koulutus syksyllä 2020
- Käydään läpi keskeisimmät muutokset

Varsinais-Suomen ELY

Luomutiimi

Erkki Aro, erkki.aro@ely-keskus.fi

0295 022 547

Kitty Enberg kitty.enberg@ely-keskus.fi

0295 022 555

Eila Strang eila.strang@ely-keskus.fi

0295 022 667

luomu.varsinais-suomi@ely-keskus.fi